

16. Sella Vie

‘Precies wat ik nodig heb’, kirt onze buurvrouw. Ze straalt van top tot teen en klapt verrukt in haar handen. Het is half acht ’s ochtends als de vrouw enthousiast begint mee te deinen op de schlagers en andere Duitstalige levensliederen die door de ontbijtzaal schallen. Tussen het smeren van de broodjes door gooit ze uitgelaten haar armen omhoog en na elke hap horen we haar zachtjes even meezingen. In het pension in het Italiaanse Corvara, lijkt alles te benadrukken dat we in Südtirol zijn en dat Duits de voertaal is. Onze gastvrouw is Duits evenals de vrolijk zingende vrouw en haar drie tafelgenoten. Het pension met zijn robuuste houten meubilair ademt een degelijke Duitse sfeer en het stevige *Frühstück* bevat *Schinken* en onmiskenbare Duitse *Brötchen*. Henk en ik laten ons verrassen door de show van onze overgelukkige buurvrouw. Ook bij ons zit de stemming er al vroeg in, al is dat niet te danken aan de muziek maar aan het heerlijke en overvloedige ontbijt dat ons een basis geeft voor onze tocht, en aan de zon die buiten zijn opwachting maakt.

Vandaag gaan we vier passen over. We gaan de Sella Ronda fietsen. Op onze tocht door de Dolomieten mag dit bekende rondje niet ontbreken. Tot nu toe kennen we de Sella Ronda alleen van de wintersport, als een fascinerend en uitdagend skiparcours rondom een indrukwekkend bergmassief. Onze verwachtingen vandaag zijn dan ook hoog gespannen. We zijn niet de enigen die er vandaag enthousiast tegenaan gaan. Op de ronde is het een drukte van belang: legio motorrijders, automobilisten en wandelaars vergezellen ons vandaag. Het aantal medefietsers is overweldigend, in groepjes of individueel rijden talloze mountainbikers, race- en toerfietsers het rondje, links- of rechtsom.

We beginnen met een opwarmertje, een makkelijk ritje naar de Passo Campolongo, die op ‘slechts’ 1875 meter ligt. Vriendelijk stijgend dient dit voorgerechtje zich aan ons op. De majestueuze omgeving met zijn fraaie vergezichten heeft ons meteen in zijn greep. Dit belooft wat voor de rest van de dag! Weer in het dal, in het plaatsje Arabba, scharen we ons tussen talloze fietsers en andere toeristen die hier fourageren en zich gretig tegoed doen aan lokale lekkernijen. Het is eigenlijk nog te vroeg voor een uitgebreide pauze maar we kunnen de verleiding van heerlijk vers brood, koek en gebak niet weerstaan. Gewapend met enkele zakken vol versnaperingen zoeken we een plekje in het dorp. Met volle mond bekijken we de beweeglijke mensenmassa. We zien zowaar enkele bekenden, zes jonge Tsjechische fietsers die net als wij enkele weken met bagage door de Dolomieten trekken. Het zijn snelle jongens, althans vijf van hen. Nummer zes rijdt op een mountainbike en moet de anderen steeds laten gaan. Zo komt het dat wij het groepje steeds weer opnieuw zien. Als de snelle jongens staan te wachten op nummer zes, dan komen wij voorbij om vervolgens na enige tijd weer te worden ingehaald door het groepje van vijf.

Al het lekkers in Arabba zorgt voor een extra bodem, stevig genoeg voor de klim naar de volgende pas, de Passo Pordoi, het hoofdgerecht. Deze pas is bekend van de Giro d’Italia en onwillekeurig dringt zich in de lange klim naar 2239 meter hoogte een soort Giro-gevoel aan ons op. Dat gevoel komt vast en zeker voort uit de 33 schitterende *tornantes*, haarspeldbochten, die ons omhoog leiden. De bochten staan op stenen gemarkeerd, compleet met vermelding van de hoogtemeters. Namen van roemruchte renners staan op het wegdek gekalkt. Toeristen vormen zowel het peloton als het Giro-publiek, alleen de aanmoedigingen en het commentaar van een sportverslaggever ontbreken.

Bij bocht zeven halen we ‘nummer zes’ in. Hij heet Jan en spreekt een beetje Duits. ‘Alles oké’, zegt Jan. ‘Ik was blij in het dorp wat te kunnen eten. Ik wist niet dat ik zoveel kon eten. Mijn lijf heeft nooit genoeg. *Immer essen, aber ja, c’est la vie.*’ Zoekend naar woorden en

hakkend volgt er daarna een zin die ongetwijfeld als compliment bedoeld is: 'Ik ben, erg, onder de indruk..., dat jullie, deze tocht, en nog wel met bagage..., maken..., op jullie leeftijd.' *C'est la vie*, Jans overpeinzingen blijven hangen. Temeer omdat Jan verwoede pogingen doet ons bij te blijven en zijn fietsketting al krakend en piepend die woorden in mijn hoofd plant. *C'est la vie*, sella vie....sella vie....sella vie ... knarst de ketting. Het geluid klinkt langzaam maar zeker steeds holler om vervolgens te vervagen. Jan en zijn fiets raken wat achterop. Een aantal bochten later zien we zijn vijf kameraden staan. Ze staan keurig opgesteld vlakbij bocht achttien. Een van hen heeft pech. Zijn bagagedrager zit los, er blijkt een schroefje uitgetrild te zijn. Henk duikt in zijn gereedschapstas en vindt wat schroefjes, moertjes en sleutels waarmee hij het euvel weet te verhelpen. Ik maak van de gelegenheid gebruik nog maar wat te eten. Jan komt er ook al aan, zo te horen. Met wat olie in de hand wacht Henk hem op. Zijn melodieuze schurende levenswijsheid wordt vervangen door een gesmeerde en nagenoeg geluidloze cadans.

In een klein treintje trappen we met z'n achten naar de volgende *tornante*. Henk weet het groepje van vijf relatief makkelijk bij te houden, ik houd Jan een tijdje gezelschap. De klim naar de Passo Pordoi is pittig genoeg maar ook deze klim is nergens gemeen steil. Jan en ik hebben zelfs tijd om onderweg wat te babbelen. Ons gesprekje gaat behalve over fietsen en het fantastische landschap, over eten. Jan blijkt helemaal in de ban van voedsel, van grote hoeveelheden calorieën en van culinaire verrassingen uit de Italiaanse keuken. Onze wegen scheiden zich op de top. De jongens storten zich meteen in volle vaart naar beneden, Henk en ik willen wat rondkijken. Het is te koud en te mistig om lang boven te blijven. Nog even snel een banaan eten en iets warmes aantrekken voor de afdaling, dan duiken ook wij de diepte in.

Als extra hoofdgerecht krijgen we de Passo Sella, de pas die zijn naam aan de ronde heeft gegeven en ons op 2244 meter hoogte ligt op te wachten. Het is weer een klim die met genummerde haarspeldbochten gemarkeerd is, dit keer aftellend van tien naar een. Langzaam kruipen we omhoog. Nabij de top zit een groepje wandelaars. Ze hebben Henk en mij met een verrekijker in de gaten gehouden en zo onze vorderingen gevolgd. Ze zwaaien en roepen van alles en nog wat in rap Italiaans. Het enige dat ik versta is het woord 'super' als ik hen voorbij peddel. Het enthousiasme van deze fans maakt dat ik ze trakteer op een vastberaden pedaaltried en een opgeheven, stoere blik. Mijn gedachten borduren onwillekeurig voort op het compliment, een venijnig stemmetje toelatend: 'Super gedaan El ... voor iemand van jouw leeftijd ...' Ik grijns. Dit is het zaadje dat Jan geplant heeft. 'Allee, sella vie ...', spreek ik mezelf vermanend toe terwijl ik mijn aandacht naar de omgeving verleg. Adembenemend is het uitzicht vanaf de top. Hier wandelen we wat rond, onderwijl weer een broodje en een koek weghappend.

Als toetje krijgen we een klim naar de Passo Gardena, op 2128 meter. Het is een verleidelijke en genadige klim, die we desondanks niet al te soepel meer bedwingen. De hoogtemeters die we vandaag al achter de kiezen hebben, hebben kracht gekost. Bovenop de pas staan we te genieten van het uitzicht en onze prestatie, een zak snoepjes in de hand. Een fietser monstert onze fietsuitrusting. Bedachtzaam spreekt hij zijn wijze woorden: 'Het hoeft niet met bagage, het gaat ook wel zonder.' Dan groet hij ons, zet zijn helm recht en stapt op zijn fiets, een kale fiets, slechts opgesierd met een bidon en een zadeltasje. Ineengedoken verdwijnt hij uit het zicht. De bult onder op zijn rug verradt de plek waar hij zijn proviand heeft opgeslagen. In het spoor van de kromgebogen racefietser beginnen wij aan de laatste afdaling van de Sella Ronda. Ondanks al het eten en het snoepen van vandaag ben ik met mijn hoofd bij de maaltijd van vanavond. De gesprekken met Jan hebben mijn

fantasieën over heerlijke Italiaanse schotels aangewakkerd. Ik ben benieuwd wat we vanavond zullen eten.

In het dorpje Untermoj is geen camping te vinden. We vinden onderdak in Hotel Clara, dat gerund wordt door een hoogbejaarde vrouw, Frau Clara. Als we het hotel binnenkomen zit ze met drie andere vrouwen, leeftijds- en dorpsgenoten, te kaarten in de lounge. Ze lijkt verrast met de klandizie en verontschuldigt zich uitgebreid bij haar kaartmaatjes. Met een bedachtzame en enigszins wankele tred begeeft ze zich naar de sleutelkast en overhandigt ons een kamersleutel. Wij koersen meteen af op een warme douche en gaan dan het dorp verkennen. Misschien komen we een leuk restaurantje tegen, voor straks. Die verkenningstocht is slechts van korte duur. Na enkele tientallen meters gelopen te hebben staan we buiten het dorp en staren we naar de klim die ons morgen te wachten staat: de korte maar steile klim naar de Passo delle Erbe. We hebben onderweg wel een restaurantje gezien, een pizzeria.

Terug in ons hotel, komt Frau Clara ons tegemoet gelopen. Ze is inmiddels in de keuken aan het werk. Het is weekend, de dorpingen komen eten. Uit de keuken komt de geur van vlees, een stoofpot. Met haar schort voor en een lepel in de hand informeert ze of we vanavond mee willen eten. Op mijn vraag of ze ook een maaltijd zonder vlees kan serveren omdat ik geen vlees eet, schudt ze langzaam haar hoofd. Ze kijkt me meewarig aan: 'Er zijn twee schotels, lasagne en goulash. *Gutes Essen.*' Jammer, ik had wel vertrouwen in haar kookkunsten. Ook jammer voor Henk, hij is een liefhebber van vlees. Het water liep hem al in de mond toen hij de goulash rook.

Even later lopen we de pizzeria binnen. De ober kijkt ons glazig aan als we aangeven dat we graag wat willen eten. Na een iets te lange stilte maakt hij een zwierige buiging met een al even zwierig handgebaar ten teken dat we welkom zijn. '*Benvenuto, signora, signore. Entrare.* Ik ben Mario.' Het onthaal is opvallend en aandoenlijk, we drukken het waarschuwingssignaal dat we bij binnenkomst intuïtief ook ontvangen, op de achtergrond en zoeken een tafeltje uit. We zijn de enige gasten in het restaurant. Aan de bar die zich in dezelfde ruimte bevindt, zitten drie dorpingen te drinken. Mario blijkt het er maar druk mee te hebben. Hij moet de bar bedienen, gasten ontvangen en entertainen, onze tafel dekken en straks ook nog koken voor ons. Als hij zich weer in onze buurt waagt, informeren we naar het dagmenu. Na lang peinzen komt er iets over zijn lippen wat eindigt op ...brust of ...wurst. Ik kies voor een salade en een pizza. Henk durft het aan om het dagmenu te kiezen, hij laat zich graag verrassen, al is hij er niet gerust op. 'Ik moet steeds aan de goulash van Frau Clara denken', klinkt het weemoedig.

Langzaam bekruipt ons het vermoeden dat we waarschijnlijk geen culinair hoogstandje hoeven te verwachten van Mario en zijn bediening, als we überhaupt al iets te verwachten hebben. '*Scusa, ik ben de bestelling vergeten*', tien minuten zijn er voorbij gegaan als Mario zich schuld bewust weer aan ons tafeltje meldt. Op dat moment willen we nog graag denken dat er sprake is van een communicatiestoornis. We verontschuldigen ons dat ons Duits niet zo goed is en dat we geen Italiaans spreken. Mario's antwoord is tamelijk cryptisch: '*Ja, unser Italienisch ist sehr gut.*' Hij wankelt een beetje en moet zich steeds aan een stoel vasthouden om niet om te vallen. Zelfs het tappen van een pilsje voor zijn drie gasten, die overigens stoïcijns over hun glazen staren en zich niets van Mario's gestuntel lijken aan te trekken, gebeurt met onvaste hand. Het kwartje valt, het kan niet anders, Mario is dronken. Als dat maar goed afloopt. Dan komt mijn salade er aan, zowaar, gracieus geserveerd door een lachende Mario. Net als ik ten langen leste besluit een paar happen te nemen komt Mario wankelend op me af om te vragen of het bord al weg kan. Als ik aangeef dat ik wacht tot Henk zijn voorgerecht heeft, vertrouwt hij ons toe: 'O ja, dat is waar ook...dat komt er

aan. Maar jullie moeten even geduld hebben, ik moet ook nog de andere gasten vermaken.’ Onze fles wijn is bijna leeg als hij weer verschijnt. Hij komt hij bij ons aan tafel zitten. ‘Het eten van de *signore* komt er aan’, verzekert hij met een charmante glimlach. Via de bar verdwijnt hij weer in de keuken. Met stijgende verbazing kijken we hem na. Zo langzamerhand gaan we ons toch wel zorgen maken. Net als we hardop gaan twijfelen of onze honger vanavond nog gestild zal worden, komt er zwarte rook en een geur van verbrande pizza uit de keuken. Mario komt in paniek het restaurant in gerend en slaat luid roepend alarm: ‘*Aiuto*’. Een van de bargasten snelt hem te hulp. Medelijden met Mario welt op, maar het is mooi geweest. Als het brandje geblust lijkt, sta ik op en vraag ik de rekening. ‘*Wie Sie wollen*’, knikt een inmiddels rustige en onverstoorbaar kijkende Mario beleefd.

Hongerig en een beetje zweverig in het hoofd van de wijn en de commotie, gaan we terug naar Frau Clara. Na het kleine bordje salade ziet mijn maag reikhalzend uit naar een stevig, warm hoofdgerecht. Henk zit met een inmiddels danig knorrende maag. Hij vestigt al zijn hoop op Frau Clara. Als we onze gastvrouw uitleggen dat we nog op zoek zijn naar een maaltijd, nodigt ze ons goedmoedig uit om tegen acht uur naar de eetzaal te komen. ‘Dan weet ik of er nog wat eten over is gebleven.’ Henk heeft geluk, hij hoeft niet met een compleet lege maag naar bed. Frau Clara serveert hem nog een klein afgemeten stukje lasagne, het laatste stukje uit de grote schaal, meer is er niet over. Ik neem koffie. Met een mueslireep die ik uit onze bagage heb weten te vissen. *Sella vie...*

Ik vermoed dat de hoofdrol in mijn dromen opgeëist zal worden door heerlijk geurende Italiaanse schotels afgewisseld met verbrande pizza, geserveerd door een charmante dronken ober. Mijn hoop is gevestigd op morgenochtend, het ontbijt van Frau Clara.

Fietsen in de Dolomieten.

Oostenrijk en Italië: rondrit vanuit Sölden via o.a. Wolkenstein, Corvara, Cortina d’Ampezzo en Vipiteno. 2002.